

Протокол № 9
засідання науково-методичної ради
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича
28.04.2022 р.

За списком: 27 членів науково-методичної ради

Присутні: 27 членів науково-методичної ради

Порядок денний

1. Про організацію індивідуальної роботи зі студентами з особливими потребами.

*Доповідачі: доц. Платаш Л. Б., Чернописький О.М.;
заступники деканів/директорів факультетів/
навчально-наукових інститутів з навчально-методичної роботи*

2. Про результати вибору загальноуніверситетських навчальних дисциплін варіативної складової ОПП.

Доповідач: Марценяк І.В. – заступник начальника навчального відділу

3. Затвердження складу ЕК з атестації випускників на факультетах/в навчально-наукових інститутах.

Доповідач: Гарабазів Я.Д. – начальник навчального відділу

4. Затвердження методичних рекомендацій щодо проведення атестації здобувачів вищої освіти ОР «Бакалавр» і ОР «Магістр» у 2021-2022 н.р.

Доповідач: Іванчук М.Г. - центр забезпечення якості вищої освіти

Слухали:

1. Платаш Л. Б. – доцента кафедри педагогіки та соціальної роботи про організацію та забезпечення якості інклюзивного навчання здобувачів освіти з особливими потребами в університеті (основні засади, можливості та рекомендації).

2. Чернописького О.М. - працівника соціально-психологічного центру, який довів до відома інформацію про зареєстрованих в університеті студентів з особливими потребами (порушення за нозологією: зорової функції, слухової функції, ОРА, інвалідність, особи з інвалідністю I-III групи – всього 93 особи) у розрізі факультетів/навчально-наукових інститутів та внутрішнього переміщення (переселенців) – 95 осіб.

Інформація додається.

Ухвалили:

- Інформацію «Про організацію індивідуальної роботи зі студентами з особливими потребами» взяти до відома.
- Питання щодо індивідуальної роботи зі студентами з особливими потребами обговорити на засіданнях випускових кафедр з прийняттям конструктивних рішень.
- Продовжити викладання педагогічних дисциплін інклюзивного спрямування, як обов'язкових, на спеціальності «Середня освіта».
- При викладанні спеціальних дисциплін (інклюзивного напрямку) враховувати психолого-педагогічний аспект нозологій.

Слухали:

2. Марценяка І.В. – заступника начальника навчального відділу «Про результати вибору загальноуніверситетських навчальних дисциплін варіативної складової ОП на 2022-2023 н.р.»:

➤ При формуванні варіативної складової індивідуальних планів структурні підрозділи університету керуються [«Положенням про порядок реалізації студентами Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича права на вибір навчальних дисциплін»](#) (протокол №6 від 30 червня 2020 року), яке забезпечує реалізацію студентами права на вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС та формалізує процедури вибору цих дисциплін.

➤ Мобільні групи для вивчення навчальних дисциплін формуються, якщо кількість студентів, які обрали навчальні дисципліни із загальноуніверситетського каталогу є не меншою 20 осіб, а кількість студентів, які обрали навчальні дисципліни з блоку дисциплін вибору навчального плану (освітньо-професійної програми), за якими навчаються, не меншою за встановлені в Університеті мінімуми: 10 осіб – за рівнями молодшого бакалавра і бакалавра, 7 осіб – за рівнем магістра.

➤ На 2022-2023 н.р. до загальноуніверситетського каталогу вибіркових дисциплін включено 79 дисципліни. Каталог був оприлюднений на сайті університету і містив посилання на силабуси та презентації, доступні

студентам для ознайомлення. Свій вибір здійснили 1484 здобувачі вищої освіти.

За результатами проведеної процедури вибору та з урахуванням кількості студентів (10 і більше в групі) маємо наступне: мобільні групи можна вважати сформованими для викладання 20 дисциплін в осінньому та 19 дисциплін у весняному семестрах.

41 дисципліну обрали 9 і менше студентів. Примітно, що на 6 дисциплін не записалося жодного студента, а на 17 дисциплін – по 1-2 особи. Це свідчить про низький інтерес студентів до запропонованої проблематики навчальних дисциплін, або вони за змістом мають вузькоспецифічний характер, актуальний для конкретної спеціальності. Це варто врахувати при формуванні Каталогу у наступному році.

Є дисципліни, які обрані студентами в обох семестрах. Мають місце випадки, коли кількість студентів у розрізі семестрів окремо менша за 10, і не відповідає критерію для формування мобільної групи. Але якщо аналізувати кількість студентів сумарно за обидва семестри, то групи можуть бути сформовані. Тому, при організації процедури вибору варто звертати увагу студентів на зазначений семестр, коли відповідна кафедра планує викладання дисципліни.

Варто відмітити, що окремі дисципліни обрали переважно студенти свого ж факультету. За формальною ознакою ці дисципліни стосуються каталогу загальноуніверситетських дисциплін, але по факту є ознаки вибору на рівні факультету. Прошу звернути на це увагу, щоб не виникало запитань у експертів під час акредитації.

➤ Найбільше студентів записалося на вивчення таких дисциплін: осінній семестр- «Digital-маркетинг» (121), «Громадське здоров'я та медицина порятунку» (44), «Фінансова грамотність» (88), «Стратегії успішного бізнесу» (69), «Логіка та критичне мислення» (63), «Медіаграмотність» (60), «Організація та фінансування власного бізнесу» (50), «Соціологія: аналіз сучасного суспільства» (57), «Фізичне виховання засобами спорту» (266) тощо. Отже, результати вибору свідчать, що здобувачів вищої освіти цікавлять

питання використання ІТ-технологій у фаховій діяльності, запровадження та ведення успішного бізнесу, опанування фаховими компетенціями для успішної комунікації в професійній діяльності, питання власного здоров'я та використання здоров'язбережувальних технологій, розуміння соціальних та політичних процесів, які мають місце у суспільстві, формування власного світогляду, саморозвиток тощо.

➤ З урахуванням рішення про формування мобільних груп в осінньому семестрі із 763 студентів, які здійснювали свій вибір, 624 включено до списків мобільних груп, у весняному семестрі 638 із 721 осіб. Тому, відповідно до Положення необхідно організувати студентам повторний вибір дисципліни (або вирішити питання про перенесення вивчення дисципліни в інший семестр), і забезпечити своєчасне формування варіативної складової індивідуальних навчальних планів.

Студенти реалізують своє право вибору навчальних дисциплін, як правило, у період весняного семестру (лютий-квітень), який передує навчальному року, в якому передбачене їх вивчення. Це пов'язано із термінами планування на наступний навчальний рік. Тому, робочі навчальні плани із урахуванням результатів вибору потрібно терміново подати (не пізніше 10 травня) у навчальний відділ.

➤ Нагадую, що документація, яка засвідчує результати вибору (заяви студентів, підсумки вибору, розпорядження про формування груп) повинна зберігатися упродовж усього терміну навчання студента за відповідним рівнем вищої освіти».

Ухвалили:

- Інформацію «Про результати вибору загальноуніверситетських навчальних дисциплін варіативної складової ОПП» взяти до відома.
- Організувати повторний вибір навчальних дисциплін варіативної складової ОПП для студентів, які не ввійшли до складу сформованих груп.

Слухали:

3. Гарабажіва Я.Д. – начальника навчального відділу про затвердження складу ЕК з атестації випускників 2021-2022 н.р. на факультетах/в навчально-наукових інститутах, який зауважив, що формування складу комісій відповідає вимогам та за подачею рапортів про склад екзаменаційних комісій буде видано наказ по університету.

Ухвалили:

– Затвердити склад екзаменаційних комісій для проведення атестації випускників ОР «Бакалавр» і ОР «Магістр» відповідно поданих рапортів факультетів/навчально-наукових інститутів.

Слухали:

4. Іванчук М.Г. – керівника центру забезпечення якості вищої освіти про затвердження «Методичних рекомендацій щодо проведення атестації здобувачів вищої освіти ОР «Бакалавр» і ОР «Магістр» у 2021-2022 н.р.».

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**до проведення підсумкової атестації здобувачів вищої освіти
ОР «Бакалавр», ОР «Магістр» у 2021-2022 н.р.**

Загальні положення

Атестація здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича здійснюється відповідно до:

- ✓ Закону України «Про вищу освіту» (від 01.07.2014 р. № 1556-VII)»;
- ✓ Положень:
  - «Про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (2019 р.) та Додатку (2020 р.) у частині проведення атестації здобувачів фахової передвищої та вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання;
  - «Про контроль та систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (2020 р.);

- «Про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи Екзаменаційної комісії в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (2020 р.);

- «Про порядок замовлення, виготовлення обліку та видачу документів про вищу освіту та академічних довідок у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (2021 р.).

✓ Розкладу проведення атестації здобувачів вищої освіти за формами навчання (інтервал між екзаменами повинен складати не менше п'яти календарних днів).

✓ Підсумкову атестацію здобувачів вищої освіти, якщо вона проводиться у період надзвичайної ситуації, згідно з рішенням університету на підставі Наказу МОН України від 21 березня 2022 р. № 265 «Про проведення атестації випускників закладів фахової передвищої, вищої освіти», Листа МОНУ № 1/9 – 616 від 4 листопада 2020 року «Щодо організації освітнього процесу в умовах пандемії COVID - 19», факультети /навчально-наукові інститути, випускові кафедри можуть організувати у дистанційній формі.

Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти здійснюється згідно до Стандарту вищої освіти, діючої освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, навчального плану та може проводитися у формі екзамену та/або захисту кваліфікаційної роботи (проєкту) відповідного освітнього рівня.

Випускові кафедри мають забезпечити методичну та організаційну підготовку до проведення підсумкової атестації (*прийняття екзамену, захисту кваліфікаційних робіт/проєктів*).

Зокрема: розробити та затвердити програму комплексного кваліфікаційного екзамену, білети, тестові завдання; обговорити процедуру (*методичні рекомендації*) щодо захисту кваліфікаційних робіт (проєктів); графік роботи Екзаменаційної комісії з атестації випускників, перелік і зміст супровідної документації тощо.

Обов'язковим є проведення передатестаційної консультації, яка передбачає інструктаж-роз'яснення щодо процедур підсумкової атестації з використанням комп'ютерних технологій.

Напередодні кожного кваліфікаційного екзамену секретарем комісії мають проводитися очно чи онлайн-зустрічі зі студентами-випускниками щодо процедурних питань під час атестації в цілому та онлайн-режимі, зокрема: приєднання до платформи; ідентифікація кожного студента через підтвердження їхньої особи відповідним документом (*заліковою книжкою, студентським квитком, паспортом*); особливості комунікації; час для підготовки та усної відповіді на екзамені й під час захисту та ін.

Керівники кваліфікаційних робіт (проектів) і самі студенти зобов'язані забезпечити контроль якості робіт та не допускати проявів академічної не доброчесності.

До атестації допускаються студенти, які повністю виконали навчальний план заявленого рівня вищої освіти.

Організація та порядок роботи Екзаменаційної комісії

Для проведення підсумкової атестації випускників ОР «Бакалавр» та ОР «Магістр» відповідних ОПП (ОНП), (спеціальностей) в університеті створюються **Екзаменаційні комісії (далі – ЕК)**.

До складу Екзаменаційної комісії входять провідні фахівці кафедри, делеговані, відповідно до укладених угод про співпрацю, представники територіальних/галузевих представницьких органів роботодавців (стейкхолдерів), а також представники інших кафедр, які мають компетентність із підготовки фахівців зазначеної спеціальності.

Члени Екзаменаційної комісії, які не є працівниками університету, беруть участь у роботі комісії за згодою.

Голову ЕК ОР «Магістр», як правило, призначати з іншого ЗВО чи представника стейкхолдерів.

Голову ЕК ОР «Бакалавр» призначати з представника роботодавців чи інших кафедр (дотичних до спеціальності) факультету/навчально-наукового інституту Університету.

Обов'язкова присутність голови ЕК упродовж всього терміну роботи комісії.

В обов'язки **ЕК** входить:

– перевірити та оцінити науково-теоретичну і практичну підготовку випускників з метою встановлення відповідності їхнього ступеня вищої освіти вимогам стандарту якості освіти;

– прийняти рішення про присвоєння здобувачам вищої освіти відповідної кваліфікації та видачу документа про вищу освіту. У разі відмінного навчання видачу диплома із записом Додаткової інформації про відзнаку (відповідно до положення «Про порядок замовлення, виготовлення обліку та видачу документів про вищу освіту та академічних довідок у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»);

– подати пропозиції щодо подальшого покращення якості підготовки фахівців освітніх рівнів.

На засіданнях бажана присутність керівників та рецензентів дипломних робіт.

Практикувати захисти дипломних робіт для ОР «Магістр» іноземною мовою з обов'язковою анотацією виступу державною мовою.

Під час захисту обов'язково використовувати презентацію результатів дослідження.

Проведення кваліфікаційного екзамену може здійснюватися у формі усної, письмової перевірки та/або з використанням комп'ютерної техніки. Це є прерогативою випускової кафедри.

До Екзаменаційної комісії, незалежно від форми проведення атестації, подається така супровідна **документація**:

– наказ (витяг з наказу) по університету про затвердження персонального складу Екзаменаційної комісії кожної ОПП (ОНП), (спеціальності);

– розклад роботи комісії;

– списки здобувачів вищої освіти, допущених до складання кваліфікаційного екзамену чи захисту кваліфікаційної роботи (проєкту) та списки кожної підгрупи (до 12 осіб на кожен день) за підписом декана/директора;

– зведена відомість про виконання здобувачами навчального плану й отримані ними оцінки з теоретичних дисциплін, захисту курсових робіт (проектів), практик упродовж навчального терміну;

– програма кваліфікаційного екзамену зі спеціальності, яка складається випусковою кафедрою або методичною комісією фахової підготовки;

– комплект екзаменаційних білетів, варіанти комплексних чи тестових завдань, які завантажені в базу електронного навчання (розділ контроль та перевірка навчальних досягнень студентів: критерії оцінювання, ключі відповідей, перелік наочного обладнання);

– подання голові ЕК кваліфікаційної роботи (проєкту) (*Додаток 1*).

На сторінці після анотації кожної кваліфікаційної роботи має бути запис такого змісту «Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів наукових досліджень інших авторів мають посилання на відповідне джерело», після чого – скріплюється підписом студента, а також із зазначенням ініціалів та прізвища здобувача.

На початку кожної роботи (перед змістом) подаються анотації та ключові слова українською й англійською мовами.

Науковий апарат кваліфікаційної роботи оформляти згідно з державним стандартом ДСТУ 7.1:2015.

До кожної кваліфікаційної роботи (проєкту) відповідного рівня вищої освіти мають **бути наявні**:

- рецензії (*практикувати зовнішню і внутрішню для ОР «Магістр», а для ОР «Бакалавр» – внутрішню та зовнішню за можливості*);
- у рецензіях конкретно рекомендувати оцінку за зміст дипломної роботи;
- інформація про результати перевірки робіт на антиплагіат.

У день кваліфікаційного екзамену декан факультету / директор навчально-наукового інституту представляють голову та членів Екзаменаційної комісії. Голова озвучує алгоритм (процедури) проведення атестації й дає настанови студентам і членам Екзаменаційної комісії.

Оцінювання результатів кваліфікаційного екзамену та захисту кваліфікаційних (дипломних) робіт (проектів) здійснюється за усталеною діючою шкалою в університеті. Результати оголошуються у день складання кваліфікаційного екзамену чи захисту кваліфікаційної роботи (проекту) *(Додаток 2)*.

Здобувачам вищої освіти, які успішно склали кваліфікаційний екзамен, або захистили кваліфікаційну роботу (проект), рішенням ЕК присвоюється кваліфікація у відповідності до отриманого освітнього ступеня.

Здобувач вищої освіти, який отримав **незадовільну оцінку** у результаті складання кваліфікаційного екзамену або захисту кваліфікаційної роботи (проекту), відраховується з університету, відповідно йому видається академічна довідка.

У випадку, якщо студент не з'явився на атестацію *(для складання кваліфікаційного екзамену або захисту випускної кваліфікаційної роботи (проекту))*, у протоколі зазначається, що він є неатестованим у зв'язку з неявкою на атестацію без поважної причини. Але, якщо студент не з'явився на атестацію з поважної причини *(зокрема, через відсутність чи переривання інтернет зв'язку, або знаходиться на окупованій території та ін.)*, що підтверджується відповідними документами, то йому може бути встановлена інша дата складання кваліфікаційного екзамену, захисту випускної кваліфікаційної роботи (проекту) під час роботи ЕК або подання академічної відпустки.

Підсумки роботи Екзаменаційної комісії

За підсумками роботи ЕК головою підписуються протоколи засідання відповідно до встановленої форми та складається письмовий звіт, який затверджується на засіданні Вченої ради факультету/ навчально-наукового інституту *(Додаток 3)*.

Голови Екзаменаційних комісій у своїх звітах на основі якісного аналізу відзначають результати підсумкової атестації, рівень сформованості фахових компетентностей випускників та відповідність їх вимогам Стандартів вищої освіти.

Питання про підсумки роботи ЕК та розроблені відповідні заходи обговорюються на засіданні випускових кафедр, Вчених рад факультетів/навчально-наукових інститутів та університету.

Звіт голови ЕК та статистичний звіт за результатами атестації здобувачів вищої освіти подаються у навчальний відділ у двотижневий термін після завершення роботи ЕК (*Додаток 4,5*).

Кваліфікаційні роботи (проекти) та супровідні документи до них секретар комісії повертає на випускову кафедру (зберігаються один рік, згідно Положення «Про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи Екзаменаційної комісії»), а електронні варіанти здає у наукову бібліотеку Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Перший проректор

Василь БАЛУХ

Ухвалили:

- Затвердити «Методичні рекомендації до проведення підсумкової атестації здобувачів вищої освіти ОР «Бакалавр» і ОР «Магістр» у 2021-2022 н.р.
- Забезпечити методичну готовність організації й проведення підсумкової атестації здобувачів вищої освіти та керуватись цими рекомендаціями у роботі ЕК.

УХВАЛА
засідання науково-методичної ради
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича
від 28.04.2022 р.

1.1. Інформацію «Про організацію індивідуальної роботи зі студентами з особливими потребами» взяти до відома.

1.2. Питання щодо індивідуальної роботи зі студентами з особливими потребами обговорити на засіданнях випускових кафедр з прийняттям конструктивних рішень.

Відповідальні: завідувачі кафедр, куратори академічних груп

1.3. Продовжити викладання педагогічних дисциплін інклюзивного спрямування, як обов'язкових, на спеціальності «Середня освіта».

Відповідальні: заступники деканів факультетів/директорів навчально-наукових інститутів з навчально-методичної роботи, завідувачі кафедр

1.4. При викладанні спеціальних дисциплін (інклюзивного напрямку) враховувати психолого-педагогічний аспект нозологій.

Відповідальні: заступники деканів факультетів/директорів навчально-наукових інститутів з навчально-методичної роботи, завідувачі кафедр

2.1. Інформацію «Про результати вибору загальноуніверситетських навчальних дисциплін варіативної складової ОП на 2022-2023 н.р» взяти до відома.

2.2. Організувати повторний вибір навчальних дисциплін варіативної складової ОП для студентів, які не ввійшли до складу сформованих груп.

Відповідальні: заступники деканів факультетів/директорів навчально-наукових інститутів з навчально-методичної роботи, завідувачі кафедр

3. Затвердити склад екзаменаційних комісій для проведення атестації випускників ОР «Бакалавр» і ОР «Магістр» відповідно поданих рапортів факультетів і навчально-наукових інститутів.

4.1. Затвердити «Методичні рекомендації до проведення підсумкової атестації здобувачів вищої освіти ОР «Бакалавр» і ОР «Магістр» у 2021-2022 н.р.

4.2. Забезпечити методичну готовність організації й проведення підсумкової атестації здобувачів вищої освіти та керуватись цими рекомендаціями у роботі ЕК.

Відповідальні: заступники деканів факультетів/директорів навчально-наукових інститутів з навчально-методичної роботи, завідувачі кафедр